

Технічне регулювання для пакувальників (проблеми впровадження)

Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом має на меті наблизити Україну та українців до європейської спільноти в усіх сферах життєдіяльності людини. Однією з важливих її складових є створення зони вільної торгівлі, яка має усунути різноманітні перешкоди, які виникають під час двостороннього переміщення продукції, товарів, послуг тощо.

Відомо, що після підписання Угоди Європейський Союз зняв тарифні обмеження для українських виробників. Однак, доступ української продукції на європейський ринок залишається ускладненим через наявність технічних бар'єрів. Відповідно до ст. 57 Угоди про асоціацію передбачено укласти Угоду про оцінку відповідності та прийнятність промислової продукції (АСАА). Саме вона повинна стати інструментом для усунення технічних бар'єрів між Україною та Європейським Союзом. Основним результатом її впровадження має стати співвідносність технічних регламентів, стандартів та оцінки відповідності вимогам ідентичних директив ЄС, обовільне їх визнання та можливість маркування української продукції європейським знаком відповідності СЕ.

Для цього треба пройти певний шлях. І починати потрібно з українського законодавства у цій сфері, що вже зроблено Верховною Радою України.

Закон України «Про стандартизацію»

Закон № 1315-VII був прийнятий 05.06.2014 і надрукований у Відомостях Верховної Ради (2014, № 31, С. 1058). Закон «Про стандартизацію» набрав чинності 03.01.2015. Уже 15.01.2015 в нього були внесені зміни згідно з Законом України № 124-VIII. По-перше, він консолідував всі законодавчі нормативи в одному законодавчому акті. По-друге, Закон передбачає створення єдиного національного органу стандартизації із забезпечення представництва в ньому всіх зацікавлених сторін. До того ж він не є органом виконавчої влади. Таким органом визначено Український науково-дослідний та навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості. По-третє, впроваджується принцип добровільного застосування стандартів та інших документів зі стандартизації. Усі стандарти повинні бути у вільному доступі. Залишаються в Україні національні стандарти та технічні умови, які є документами підприємств та організацій і не потребують жодної реєстрації. Галузеві стандарти, а їх в Україні тисячі, залишаються тимчасово на 15 років, але без права їхнього додаткового розроблення. Замість них планується перейти на технічні регламенти. Нарешті, Закон передбачає спростити та оптимізувати процедуру розроблення та погодження стандартів, забезпечити їх ідентичність відповідним євро-



пейським стандартам, а також ефективність та прозорість фінансування розроблення стандартів.

Закон України «Про метрологію та метрологічну діяльність»

Цей Закон за № 1314-VII прийнятий 05.06.2014 і надрукований у Відомостях Верховної Ради (2014, № 30, С. 1008). Він набирає чинності 01.01.2016. Сьогодні головною перешкодою ефективній метрологічній діяльності є змішування функцій та відповідальності. Нинішні органи ЦСМ одночасно виконують регуляторні, наглядові та гос-

подарські функції. Саме це розвиває корупційну складову їхньої діяльності, яка проявляється на основі конфлікту інтересів. У результаті численні експерти підкреслюють, що в Україні сьогодні де-факто немає дієвого метрологічного нагляду.

Закон передбачає докорінні зміни в метрологічній діяльності України. Зробити це пропонується за допомогою встановлення законодавчих засад у сфері метрології на основі міжнародних та європейських вимог. Це, зокрема, документи OIML та WELMEC та акти законодавства ЄС.



Відповідно до Закону чіткого розмежування потребують адміністративні та господарські послуги з метрології із застосуванням прозорої діяльності. Це має усунути корупційні конфлікти інтересів.

Важливим є обмеження періодичної метрологічної перевірки приладів, як у їх кількості, так і в часі. Перелік тих, які повинні перевірятися (а планується 80 — для закордонної практики це багато), затвердить Кабінет Міністрів України. Також необхідно посилити калібрувальну діяльність у виробничому секторі. І тут треба розібратися з лабораторіями, їх назвами та функціями. Слід відмітити, що за кордоном немає вимірювальних лабораторій. Є два типи — випробувальна та ка-

Закон України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності»

Закон за № 124-VIII був прийнятий 15.01.2015 і надрукований у Голосі України від 10.02.2015, № 23. Набуває чинності з 10.02.2016. Як і попередні закони, він консолідує всі положення та норми у цій сфері в одному законодавчому акті. Нарешті скасовується Декрет КМУ від 1993 р. «Про стандартизацію і сертифікацію», а з ним і обов'язкова сертифікація продукції. Замість цього повний перехід з 01.01.2018 на застосування регламентів.

Важливо, що Закон забезпечує підґрунтя для проведення всієї діяльності, починаючи з розроблення

Закон України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності» є фінальним законодавчим актом, який дає змогу усунути технічні перешкоди у торгівлі між Україною та Європейським Союзом. Формально ці три закони впроваджують в Україні європейську систему технічного регулювання. Однак, лише формально. Попереду ще багато роботи з їх імплементації.

Технічний регламент з безпеки упаковки

Не всім відомо, що ще в грудні 2004 р. наказом Держспоживстандарту України № 1289 було затверджено «Технічний регламент з підтвердження відповідності пакування (пакувальних матеріалів) та відходів пакування». 25 січня 2005 р. він був зареєстрований у Міністерстві юстиції України за № 95/10375. Але, на жаль, Постанова Кабінету Міністрів наприкінці 2007 р. про затвердження технічного регламенту та впровадження його з 01.01.2009 прийнята не була.

Втім, безсумнівно, що технічний регламент з безпеки упаковки, який би регулював відносини та процедуру добровільної оцінки відповідності стосовно упаковки, яка вводиться в обіг, та надається на ринку, потрібний. До того ж важливо, щоб такий регламент відповідав нормам Регламенту (ЄС) № 1935/2004 Європейського парламенту та ради від 27.10.2004 про матеріали та вироби, призначені для контакту з харчовими продуктами та Регламенту комісії (ЄС) № 10/2011 від 14.01.2011 відносно полімерних матеріалів та виробів, які вступають у контакт з харчовими продуктами.

Також слід мати на увазі, що в Митному союзі вже діє технічний регламент ТР ТС 005/2011 «Про безпечність упаковки». До речі, в Проекті Закону України «Про упаковку та відходи упаковки» в ст. 13 зазначено, що поведення з упаковкою та відходами упаковки здійснюється відповідно до технічного регламенту, розробленого згідно з вимогами Закону України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності». *Ж*



лібувальна лабораторії. Перша — це контрольна, друга зрозуміла за назвою, і робота в ній виконується безпосередньо представниками бізнесу. Отже, після введення Закону, на підготовку до впровадження норм якого відводиться 2015 р., відбудеться перехід до оцінки відповідності замість окремого регуляторного режиму для засобів вимірювальної техніки. Передбачається, що завдяки оптимізації регуляторних вимог бізнес отримає усунення зайвого навантаження на його виробничу діяльність у сфері метрології.

технічного регламенту до забезпечення його виконання на всіх етапах отримання оцінки відповідності за нормами вимог СОТ про ТБТ та актів законодавства ЄС. Тепер усі вимоги до безпеки продукції та процесів її виробництва будуть нормуватися технічними регламентами. При цьому вони повинні максимально відповідати такому ж акту ЄС, якщо розроблені на його основі. Саме така ідентичність надасть їм презумпцію відповідності європейським гармонізованим стандартам. Те саме стосується і вимог до органів з оцінки відповідності.